www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. ч. 250. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 27 жовтня 1931.

VOL. XXXIX. No. 250. Jersey City, N. J., Tuesday, October 27, 1931. THREE CENTS.

ГУВЕР І ЛЯВАЛЬ ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

ВИДАЛИ СПІЛЬНИЙ КОМУНІКАТ, У ЯКІМ ПІДЧЕРКУЮТЬ ТРАДИЦІЙНУ ФРАНЦУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ПРИЯЗНЬ. АМЕРИКА НЕ МІШАЄТЬСЯ В ПОЛІТИЧНІ СПРАВИ ЕВРОПИ.

ВАШИНҐТОН. — Конференція французького премієра Ляваля з президентом Гувером закінчилася проголошенням спільного комунікату, в якім вони обидва стверджують, що їхня розмова була щира й неформальна, порушила важні проблеми та довела до порозуміння в ріжних справах, які допоможуть світови вийти з економічної депресії.

Ляваль запевнив Гувера, що Франція перестане витягати з Ню Йорку золото. Далі погодилися щодо того, що плян Йонґа має бути далі в силі, та що на його підставі спеціяльна комісія має провірити фінансовий стан Німеччини. По звіті цеї комісії буде можна повзяти кроти в справі воєнних довгів. Цей крок має вийти з Европи.

Франція і Злучені Держави задержують надалі золоту стопу. Обидві держави мають спільно кооперувати в справі ліквідації економічної депресії.

З комунікату й інших запевнень виходить, що з боку американського уряду не порушено ніяких політичних квестій, а тільки зложено з обидвох боків запевнення, що буде докладатися зусиль, щоби вдалася конференція обеззброєння. Гувер і Стімсон заявили, що вони не є заінтересовані в політичних справах Европи, тому не прийшло до ніякого порозуміння в справі забезпечення Франції з боку Америки на випадок, коли би вона була нападена.

ПРОТИ ВИДАТКІВ НА АРМІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер привитав Методиський Екуменічний Конґрес промовою радіом про світовий мир, взиваючи всіх іти слідами миролюбивого Христа. Президент підніс, що прямо вірити не хочеться, що по стільки сотках літ науки Христа й по стільки воєнних досвідах все ще треба говорити про війну й говорити проти зброєння та величезних видатків на армії в часі, коли люди голодують.

ФУНДАЦІЇ ВИДАЮТЬ $25,500,000 РІЧНО.

НЮ ЙОРК. — Обчислено, що минулого року 91 фундацій, які представляють майно в сумі $800,000,000, видали за одну рік на ріжні цілі $52,500,000.

З тих фундацій є найбільшою Фундація Ракефелера, котра має маєток на суму $250,700,000, а другою по ній щодо величини є Фундація Карнеґія з маєтком $237,000,000.

Ракефелерова фундація видала в останньому році $18,200,000.

ДОБРОДІЙНІСТЬ Й БРАТЕРСТВО НА ВИМЕРТЮ.

НЮ ЙОРК. — Чарлз Джансон, „Ґренд Местер оф ди Ґренд Лодж оф Ню Йорк", говорив підчас масонської відправи в катедрі св. Івана на тему любови рідної землі, релігії й взаїмної допомоги. Він казав, що те, що ми звикли називати „добродійною акцією", вже не істнує, і тому стейтова влада вичеркнула назву „добродійність" з ріжних інституцій. Надужиття знищили ідею і ціль добродійности. Тесаме, говорив Джансон, сталося і з братерством.

РЕЄСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — В 36 бюрах записують безробітних, котрі шукають праці. В Ню Йорку нараховують 750,000 безробітних, з чого яких 160,000 осіб знаходяться у розпучливім положенню. Записують тільки людей жонатих, котрі мають на удержанню родини.

Для жінок уряджуватимуть осібні бюра, почавши від четверга.

Роботу даватимуть з фонду для безробітних, який буде щойно зібраний і який має виносити $12,000,000.

КЕПОН ЗАЖУРЕНИЙ.

ЩИКАҐО. — Прийшли тяжкі часи на шикаґовського ватажка бандитів, Ал Кепона. За неплачення податків засудили його на 11 літ тюрми і грошеву кару в сумі $50,000, і нема вигляду, щоби цю кару зменшено.

ҐРІН ПРОТИ БЕРДА ЯК КАНДИДАТА НА ГОВЕРНОРА.

НЮАРК (Ню Джерзи). — Вилем Ґрін, президент Американської Федерації Праці, звернувся до Робітників стейту Ню Джерзи з зазивом не голосувати на Деївида Берда мол., республиканського кандидата на говернора стейту. Ґрін називає Берда ворогом робітництва, котрий голосував за потвердження Паркера на суддю „Супрім Корту".

Паркер є відомий із засудів страйкуючих робітників.

ДЕМОКРАТИ ГОРОЮ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Виходить, що підчас наступної сесії демократи матимуть більшість у палаті послів у Вашинґтоні.

АРЕШТУВАЛИ ВБИВНИКІВ ПОСЛА ГОЛУФКА?

ПАТ повідомляє, що в звязку зі слідством в справі вбивства пос. Голуфка поліція арештувала Ілю Бутрина та Льва Крисьа, членів ОУН. Оба є тепер у слідчім арешті.

Бутрин це 22-літній ґімназійний абсольвент, родом з Порудля (пов. Яворів). Рік тому Бутрина окружний військовий суд у Познані засудив на 10 місяців тюрми за дезерцію. Кари тієї він не відсидів, бо втік ескорті з поїзду, як їхали на Познаня до Городка Ягайлонського, де його мали переслухувати в справі обвинувачення за саботаж. Від того часу шукали його стежними листами.

Лев Крисько, 25-літній, родом з Унятич (пов. Дрогобич), був слухачем політехніки в Данціґу.

ПІДВИЩЕННЯ КАРИ.

Апеляційний суд у Львові підвищив п. Володимирі Середницькій, абсольвентці учительської семинарії зі Стрия, кару з 1 року на 2 і пів. Засуджено її за шпіонажу. Від трох місяців знаходилася вона на волі. В останніх днях зголосилася добровільно в стрийській тюрмі до дальшого відсиджування кари.

ВЛОМ ДО РЕДАКЦІЇ „ДІЛА".

Невідомі „фахівці" дістались до льокалю Редакції „Діла" та перевели ґрунтовну „ревізію" у всіх бюрках і шафах. Яким чином ці вломники дістались до будинку „Просвіти" — не знаємо, але до льокало „Діла" дісталися правдоподібно через вікно від подвіря (це вікно виходить на ґалярію), в якому розтяли залізні крати. Приглянувшись докладно наслідкам маніпуляцій „ревізорів", тобто усім повідкриваним бюркам і шафам разом з порозкиданими актами (в Адміністрації), паперами та манускриптами (в Редакції), набрали ми пересвідчення, що вломи має не грабіжницький, але радше політичний характер. „Ревізори" шукали інтенсивно якихось актів. Та видно, що бажаного не знайшли, бо досі ми не ствердили недостачі ні одного маускрипту. — („Діло").

ВЛОМ ДО ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА".

27. IX. в часі похорону бл. п. Голови Т-ва „Просвіта", Михайла Галушинського, невідомі справники, відкривши фронтові двері до канцелярії „Просвіти", викрояли стіну каси і забрали дрібну готівку. Відійшли незамічені. Поліція веде слідство.

МИТНІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Перед карно-скарбовим трибуналом у Львові ведеться розправа проти двох митних урядовців зі Львова, Мариана Яхимовича й Едварда Новіка, та двох купців з Кракова, обвинувачених у митних зловживаннях, що принесли державному скарбові шкоду на 20 тисяч зол.

ПОЖЕЖА ЧОТИРОХ ВАГОНІВ СІРНИКІВ.

На стації Біскупиці близько Познаня згоріли чотири вагони, в котрих були сірники. Пожежу гасило кілька відділів пожежної сторожі. Підчас гашення чотири особи попеклися.

КОМУНІСТИЧНА МОЛОДЬ МАЄ ЛІТАТИ.

Радянський уряд рішив повести серед молоді якнайсильнішу пропаґанду за летництво. Для цього АВІОХІМ уряджує в більших центрах Росії спеціяльні клюби для молоді, яких члени мають літати на безмоторових літаках. На початок збудують 1,500 таких літаків.

ДОРОГА ПОЛІТИЧНА ЗАБАВА.

Ґенеральний секретаріят Союза Націй представив буджетовій комісії зібрання Союза буджетовий прелімінар майбутньої конференції в справі розброєння, що має відбутися в Женеві з початком лютого 1932. Провізоричні обчислення виказують, що ця конференція буде коштувати Союз Націй 4 міліони золотих франків. З тої суми на самі друки прелімінровано 2 міліони фр., 1,200,000 призначено на платні для додаткового персоналу, 140,000 на комунікацію, 360,000 на технічні й письменні прилади, 50,000 на репрезентаційні кошти, 50,000 на службові поїздки і решту на непередбачені видатки. Прелімінар числиться з тим, що конференція потреває 6 місяців.

ЯК ВИТАЛИ КОСТЕКА-БЕРНАЦЬКОГО.

Ендецький „Курер Львовскі" приносить досить „цікавий" широкий опис оваційних привітань, з якими зустріла у Новгородщині новоіменованого тамошнього воєводу, бувшого команданта берестейської вязниці, полковника Костек-Бернацького. Отже: бенкети, триюмфальні брами з написами „витай нам, володарю новгородської землі" („кажуть, що сам триюмфатор мав скривитися на вид того напису" — зазначує „К. Л.") і т. п. В Барановичах приймали полк. Бернацького хлібом-сіллю. Приймаючи це, „він відізвався до зібрання: що хліба й соли не потребує, бо має свого подостатком, а від підчинених вимагає тільки праці й виконування приказів". „Знаєте мене з Берестя і преси, отже знаєте, що зумію"... Там же в Барановичах, мовляв, полк. Костек-Бернацький, після ріжних урочистостей, пішов до костела, „де приймав його вікарій, бо декан і парох захворіли" (підкреслення наше. — Ред.). Зазначуючи цю „недугу" польських духовників, „Курер Львовскі" тут же підкреслює, що „оваційно принимали його рабіни в божниці і попи в церкві".

НАЙМЕНШИЙ ВІДЕНЕЦЬ І ВІДЕНКА З НАЙБІЛЬШОЮ ВАГОЮ.

В одному віденському ресторані відбулися змагання найменшої висоти Відня й найбільшої ваги Відня. В змаганнях побідили: Стефан Прошек, високий і м. 21 ин., і Софія Шенавер, 35-літня вдова, яка важить 140 кг.

ХТО КОРИСТАЄ З КАС ХОРИХ.

На основі останніх обчислень в Касах Хорих на терені цілої Польщі є обезпечених 2,224,500 осіб. Найбільше число виказують Каси у воєвідствах познанському, варшавському й келецькому, найменше в новгородському. Львівське воєвідство стоїть на шестому місці.

ДВА ПОЇЗДИ ВИЛЕТІЛИ В ПОВІТРЯ.

Часопис „Явнкас Сінас" повідомляє, що підчас большевицких маневрів поїзд, який їхав з Ленінграду з транспортом війська, вилетів у повітря. Є багато жертв у людях. Тоді приключилася подібна катастрофа поїзду, що їхав до Карелії.

СТРАШНА СМЕРТЬ У КРИНИЦІ.

При будові криниці в господаря Петра Лучинського в Чижикові біля Львова впала довбня до криниці, глибокої 8 метрів, на парубка Юстина Вовка й убила його на місці. Коли його вітчим поліз у криницю, ще бідака раз хлипнув і заснув на віки.

ЧЕСНІ ПРЕДСТАВНИКИ ВЛАДИ.

Коло Баляйці на Мадярщині впав пасажирський літак, що курсує між Парижем і Бухарештом, причому згинуло 6 осіб. Слідство викрило, що жертви катастрофи були ограблені, а потому облиті бензиною і спалені. Підозріння звернулося проти місцевого бурмістра і команданта жандармерії, бо в їх помешканнях знайдено частину зрабованих грошей.

ПЯТЬ ТАЙНИХ ГОРАЛЕНЬ НА ВИЛЕНЩИНІ.

На области виленського воєвідства відкрила поліція пять тайних горалень. Самогонку й урядження поліція забрала.

СМЕРТЬ УТІКАЧКИ З ЧЕРВОНОГО РАЮ.

На граничному відтинку Красівщина стежа кордонної большевицької сторожі застрілила 48-літню Анастасію Кокошкову, що хотіла перейти кордон із 14-літнім сином Іваном. Синови вдалося перейти кордон серед дощу куль.

ДЕ БІЛЬША КУЛЬТУРА?

Польський часопис для молоді „Тенча" з 12. вересня 1931 пише ось що: „Американська робітня фільм вислала до Африки операторів, щоби накрутили фільму з життя джунґлів. Як роблено сцени з тиґрами, дістався один з провідників, мурин, у кітті тиґра. Оператори і їх узброєні помічники крутили далі і — фотоґрафували сцену роздирання мурина тиґром. Коли ту фільму „Африка говорила" висвітлювано в Лондоні і коли дійшло до сцени роздирання мурина тиґром, публика стала з такою силою протестувати, що фільму усунули з анґлійського ринку. Тепер цю фільму висвітлює Варшава і Краків і ніхто не обурюється, ніхто не протестує, ніхто не відчуває огиди, крім ґр. Замойського. Кіна, де висвітлюють цю фільму, переповнені". — Автор цих стрічок, підписаний буквою „К", дуже обурюється, що таке в Польщі можливе.

В тому самому числі „Тенча" пише хтось, що на міжнародній учительськім конґресі середніх шкіл в Парижі ствердженно, що справа лікарсько-ґіґієнічної опіки є найліпше поставлена тепер в усіх державах у польських школах. Нам здається, що тут добре переборщено. Але ще дивніше те, що ту похвалу вписано саме тоді, коли що „світової слави" лікарсько-ґіґієнічну опіку по польських школах — занесено.

ПОЛЬЩА ЗАКЛОПОТАНА „ДАНЦІҐСЬКИМ КОРИДОРОМ"

ВАРШАВА (Польща). — Міністер справ заграничних, Залеський, заявив ґазетним кореспондентам, що Польща не бажає й не буде вступати в ніякі дискусії зприводу „Данціґського коридора". Польща ніколи не погодиться на ревізію цієї частини Версайського мира, чого домагається сенатор Боря. Взагалі польський уряд не буде робити ніяких кроків зприводу заяви сенатора Бори. Залеський каже, що все польське населення стоїть проти найменшої зміни в питанню Данціґського коридора.

Вся польська преса виступає різко проти заяви сенатора Бори, а також говорить, що Польща буде противитись усіми силами проти розмов про зміну Версайського договору, зокрема в частині про Данціґський коридор. Сенатора Бору деякі ґазети називають німецьким аґентом, бо він, мовляв, знаходиться під впливом німецьких капіталістів з Вол Стріт. В очах польської опінії він є найнебезпечнішим політиком, що хоче створити в Европі знову хаос, бо стоїть за зміну мирових договорів.

У ФРАНЦІЇ ЗАДОВОЛЕНІ З ПОЇЗДКИ ЛЯВАЛЯ.

ПАРИЖ (Франція). — Урядові й політичні кола та громадська опінія назагал задоволені з наслідків поїздки Ляваля до Вашинґтону. У Франції кажуть, що Ляваль досяг усього, чого можна було сподіватися від його поїздки. Найголовніше те, що тепер настало порозуміння між Америкою й Францією, що виключає на майбутнє виступи Вашинґтону без порозуміння з Парижем, як це було в питанню оголошення президентом Гувером мораторії.

Особливе значіння надають спільному комунікатови президента Гувера й Ляваля, бо це виключає можливість ріжної інтерпретації їх розмов і рішень.

ПРУСАКИ ЗАДОВОЛЕНІ З ЗАЯВИ СЕНАТОРА БОРИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Заява сенатора Бори про ревізію „Данціґського коридора" викликала велике задоволення й одушевлення в Німеччині. Особливо задоволені з неї Прусаки, що саме тепер святкують 700-ліття завойовання тевтонськими лицарями земель між Вислою та рікою Мемель.

Всі промовці в своїх святочних промовах підносять, що нарешті вже світ починає розуміти, що не можливо далі лишити коридор, який розпанахав на двоє пруську землі. Мира в Европі не буде так довго, доки це питання не буде полагоджене задовольняючо для обох сторін. Так думають і говорять Німці.

ЯПОНІЯ НЕ ПОСЛУХАЄ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ТОКІО (Японія). — Нема сумніву, що жадання Ліґи Націй, щоб Японія до 16 листопада звільнила Манджурію, не буде виконане. Правда, це рішення морально зобовязує Японію, як члена Ліґи Націй, якої вона не хоче покинути, але інтереси цілої Японії та Японців у Манджурії вимагають від Японії стояти далі при своїх вимогах безпосередніх розмов з китайським урядом.

У Японії дуже незадоволені з того, що Англія підтримувала в Лізі Націй Америку та Францію. Ґазети кажуть, що колиб Японія відвернулася від Манджурії, то тоді Англія та інші держави багато потерпілиб не лише в Манджурії, але й у цілому Китаю.

ЗАМИКАЮТЬ КРАМНИЦІ З ЯПОНСЬКИМ КРАМОМ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Пекінська протияпонська організація замикає в Пекіні всі крамниці, де продають японські вироби. Для цього три тисячі членів організації ревідують крамниці й де лише знайдуть японський крам, негайно замикають їх.

В Чанґчунґу знову прийшло до боїв між Японцями та китайськими бандами. З обох сторін є вбиті й поранені.

РОСІЯ НЕ БУДЕ МОВЧАТИ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Російський консуль у Цицикарі заявив китайському ґенералови Ченґ Гай Пенови, що як тільки його війська наближаться до Східно-Китайської залізниці, що знаходиться в російсько-китайському посіданню, то російські війська виступлять на охорону цеї залізниці.

Японці кажуть, що це лише большевицький підступ, бо ґенерал Ченґ Гай є большевицьким аґентом і він уже рушив свої війська до Східно-Китайської залізниці, щоб дати притоку російським військам заняти головні міста й стації на цій залізниці.

ҐРАНДІ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Сюди прибув італійський міністер справ заграничних, Ґранді, для дводенних переговорів з урядом. Він разом з тим репрезентує диктатора Мусолінія, який не може лишити Італії, щоби віддати візиту німецькому канцлерови.

Не зважаючи на всі старання німецьких фашистів та націоналістів, Ґранді не мав такої гучної зустрічі в Берліні, як Ляваль та Бріян. На вулицях було більше поліції для охорони порядку, ніж народу.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЕНЗАЦІЯ, А БІЛЬШ НІЧОГО

Одно треба признати сенаторови Борі, що як би не його балакучість, то тьма журналістів, яка наїхала Вашингтон зприводу конференції Гувера з Ллявалем, не мала би нічого до роботи. А так, не маючи нічого писати про саму конференцію, журналісти розіслали по світі сензаційне інтервю, яке вони мали з Борою.

Сенатор Бора займає дуже важне становище, будучи головою сенатського комітету для справ заграничних. Слово того роду людини в інших краях мало би надзвичайно велике значіння. Але з сенатором Борою так не є. Його поглядів не вважають міродайними для американської політики. Вони здебільша є тільки сензацією.

Та з другого боку, не можна поминути того, що Бора відповів на многі питання міжнародньої ваги в такий спосіб, який відповідає поглядам найвизначніших світових політиків чи фінансістів. Він отверто заявився за знесення воєнних довгів і репарацій. Бора ствердив, що мораторія не є ніяким ліком, а тільки проволокою в ліквідації економічної депресії світа.

Бора забрав теж слово в справі Версайського договору. Він заявився за його ревізію. Він підчеркнув дуже слушно, що можна позаключувати ріжні договори проти нападів, можна забезпечити кордони, але з того ще не виходить, що таке полагодження справи є справедливим, та що населення є задоволене, Тому Бора є тої думки, що мусить прийти мирною дорогою або силою до змін Версайського й інших договорів. Особливо підчеркнув він потребу ревізії Данціґського коридора, Горішнього Шлеська та границь Угорщини.

Та слаба сторона Бори є та, що він не дуже то визнається на всіх тих справах, які порушив. Він повинен би далеко краще знати міжнародні конфлікти, які назрівають в Европі як неминучий наслідок Версайського насильства. Це йому треба би знати як голові того сенатського тіла, яке заважує на американській політиці. І тому він повинен, приміром, уже мати вироблений погляд, чи можна полагодити справу Данціґського коридора. А застановляючися над Польщею, повинен був теж згадати попри Данціг і Шлеськ ще й про насильне прилучення 7,000,000 Українців до Польщі.

Та Бора цього не зробив. Бо він звик порушувати важні справи поверховно. І тому навіть його слушні завваги вважають більш сензацією ніж висловом американського політичного світогляду.

ШКІЛЬНИЦТВО „РІДНОЇ ШКОЛИ"

За 50 літ свого істнування переходила „Рідна Школа" в Галичині ріжні напрями, залежно від хвилевої потреби та від політичних умовин. Був час, що вона зачала була організувати українських шкільників", себто вчителів і священиків та тих нечисленних людей, які вичували інстинктом, що справа виховання має особливо важне значіння. Згодом перейшло це товариство на шлях боротьби за долю вчительства, а відтак за долю і якість самого шкільництва, за число і якість усякого роду шкіл, за український внутрішний і зверхній вигляд шкіл, за фонетичний правопис, за матеріяльну піддержку українських дітей по середніх школах (у своїх бурсах) та за все інше, що в дану хвилю лучилося зі справою виховання. Безпосередно займалася тодішня „Рідна Школа" справами виховання української молоді хліба через бурси, через видавництво діточої літератури, чи педаґоґічно-наукового журналу. Щойно в 1898 р. попала „Рідна Школа" на властивий шлях своєї діяльности, з якого не зійшла до сьогодня й не може зійти без нагальної діймаючої шкоди для нації. В тому то році оснувало товариство першу дівочу виділову школу у Львові. (Виділова школа, хоч не належить до роду середніх шкіл, дає округлене образування, вище від народньої школи). Коли ця школа як слід розвивалася, тоді виринула конечна потреба оснувати дівочу учительську семинарію (1903), бо знайшлися дівчата, які забагли дальше вчитися. Істнування семинарії викликало потребу „школи вправ", то є такої, де кандидатки на вчительки вправлялись би в уділюванні науки дітям. Таку школу основано дійсно 1907 р. у Львові. Довго приглядалось українське громадянство, як то буде „Рідна Школа" розвиватися зі своїми приватними школами. Виключаючи давні часи Острожських та часи „братств", ми не мали в Галичині ніяких зразків на приватні українські школи. Ми тільки знали, що вони страшенно дороге підприємство та що вони під матеріяльним оглядом мусять приносити втрату. А всеж таки в добрий час, започаткована думка приймалася, хоч доволі пізно, і 1906 р. основано вже першу приватну народну школу в селі Заранинці, золочівського повіту.

Від тої пори основувано один за другим научні підготовні курси до ґімназії, до семинарії, а то й цілі народні школи. Згодом прийшла черга й на вищі школи. Сотки ріжних громад користали з добродійства рідної освіти, тисячі хосенних тепер громадян брали свою науку в школах товариства „Рідна Школа", тисячі корисних громадян завдячують своє теперішне становище тільки тій обставині, що могли безплатно чи за мізерною оплатою удержатися в бурсах „Рідної Школи".

Не буду переходити всіх перемін шкільного стану цього товариства, не буду вичисляти, скільки їх упало чи то з причини невідхильного наступу шкільної влади, чи уступлення конечної потреби, чи може куди навіть через малу напругу з боку таки нашого громадянства, або даної громади. Хочу тільки поінформувати який є стан сьогодні. Він за кожний раз змінюється: з одного боку шкільна або поліційна влада розвязує наші школи, а з другого боку громадянство творить щораз нові. Всеж таки назагал число шкіл доволі скоро росте. Н. пр. в 1928 р. було їх 109, на початку таки цього (1931) р. було 155, а вже в червні цього року було їх 171.

Ті школи й виховні заведення розсипані по містах і селах. З огляду на значіння Львова як культурного осередка, та з огляду на шкільні закони в Польщі, на підставі яких Українці не мають права на українську школу в тому місті, має „Рідна Школа" своїх заведень найбільше у Львові, бо 25. Решта розсіяна по цілому краю. Ось їх роди: 46 діточих садків, 18 захоронок, 72 народніх шкіл, 10 ґімназій, 4 учительські семинарії, 9 фахових шкіл, 7 фахових курсів і 6 бурс.

Сила наших приватних шкіл така велика, що проти них не може встоятися державна народня школа. Н. пр. в Космачі чи в Микуличині мусіла держава свої школи звинути, бо не було в них дітей; всі перейшли до наших шкіл. В селі Дзвиняч (чортківського повіту) має наша школа трох учителів на 170 дітей, а до державної, в якій є теж трох учителів, ходить заледви 35 дітей місцевих латинників і дечого з двірської служби.

Деякі школи переходили ціле пекло, а деякі таки закрито; закрито теж народню школу в Чорткові, а в Копичинечині закрито аж 8! Про дві ґімназії „Рідної Школи" (в Дрогобичі й Рогатині) не згадую, бо на цей рік їх знову відкрито. Промислова школа у Львові перейшла таку історію, що ледви чи хто посторонній повірив би в її можливість. А всеж таки — як видно — чи число тих шкіл росте і буде та мусить дальше рости. До недавна ми бодай дурили себе надією, що використаємо постанови шкільних законів і дорогою плебісциту дібємося української школи, української — бодай щодо мови, з державних фондів. Тепер ця надія відпала. З початком цього року (1931) проголосив президент польської держави декрет із силою закона, яким закріплюється теперішній стан народнього шкільництва в Польщі **на сім років!** А чи було би вже кого ратувати за сім років, коли би ми не взяли справи шкільництва кріпко в свої руки! Мабуть не багато осталосьсь до ратунку.

Тому у свій ювилейний рік „Рідна Школа" кидає клич: на українсько-галицькій землі мусить повстати 3,000 приватних українських народніх шкіл. На тій землі мусить станути будинок, в якому буде зосереджуватися вся фахова наука, де наша ремісничa молодь буде виховуватися не тільки на добрих промисловців, але й на інтелігентних, характерних громадян. Поважні початки для цього діла мусимо поладити ще цього, ювилейного року „Рідної Школи". Є принятий звичай, що навіть поодиноким особам стараємося зробити якусь милу памятку з нагоди їх уродин, іменин, чи іншої події. А 50 літ праці всенародньої інституції заслугує у відповідному відношені ще більше на це.

Лев Ясінчук.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

НЕІМОВІРНИЙ ФАКТ

Про одну „книгу" і благословенство папи.

Три роки тому, в 1928 році, святкувала офіціяльна Польща і її корінно-польське населення десятиліття державного істнування. З цієї нагоди на книгарському ринку появилося безліч публікацій, яких автори старались білянсувати осягн своєї батьківщини за першу декаду відновленого самостійного життя, чи то загально, чи то спеціяльно на поодиноких ділянках.

Між цими публікаціями вибивалася своєю монументальністю памятна книга найбільш у Польщі поширеного буль-варного щоденника, популярного краківського „Курєрка"*). Появилась ця книга тільки з початком минулого року.

На богатий матеріял, охоплюючий у сумі всі царини життя польської нації в теперішньому, складаються статті більше двох сотень авторів, із яких чимало мають вироблене імя і належать до найчільніших польських громадян-працьовників. Цей матеріял, уміло розміщений на 1,178 сторінках великої чвірки, дальше велика скількість добре технічно виконаних ілюстрацій, з яких чимало є раритетами, видобутими з музеїв, вкінці — гарний папір і читкий друк — все те надає книзі тревалу вартість.

І саме тому, що вартість її є тревала, що не є це ювилейна макулятура, взяли ми цю книгу в руки після її появи і поринули в лектуру. Побороли ми в собі навіть внутрішню нехіть, яку мимоволі викликає кожний плід друкарського станка краківського „Палацу преси", кожний плід, пронизаний заїлим, зоольоґічним просто шовінізмом, тенденційним наставленням і провокаційною нетерпимістю усього українського і фальшивим патріотизмом.

Читаючи „Десятиліття відродженої Польщі", виловлювали ми перш усього те, що вяжеться з нашим світлим, хоч сумним минулим, і з нашою теперішністю. І здавалося нам чомусь, що після десятка літ, коли розвіявся вже чад кровавого похмілля і „їхне" затріюмфувало, стрінемо безпристрасний літопис, пошанування чужих ідей, святощів і зривів...

Даремно!

Ворожа нам тенденційність „Із Курєра Цодз." не пощадила і цієї пропамятної книги. Скрізь гнів пана на бунт раба, скрізь ідейне наставлення „ягайлоців" „од моржа до моржа", скрізь нескривана ненависть до зусель українського народу відбудувати свою державу, ласкавий усміх у сторону „петлюрівців" з одночасним трактуванням їх як гельотів; претенсіональність, яка доходить до смішности (ось зразок: „Білорусини й Українці завдячують свої вольности в Росії польській побіді" —стор. 79); а вжеж найбільша ненависть до галицьких Українців, які посміли вести війну з Поляками,

Редакція з розмислом залишила в книзі плутанину авторами назв нашого народу. І так стрічаємо там: „рускі", українські, „малоруські", „русінські" і навіть „полудньово-рускі". Ціла мозаїка...

У повені ненависного матеріялу, мов острівці, ярко-червоні кличі про „рівноправність": „Політика окупантів (заборуп)" — читаємо в статті „Рахунок совісти" на стор. 56 — працювала проти засади співпраці з Поляками тих усіх народів, яким уже ягайлонський прапор ґарантував вольність і і рівноправність тоді, коли Росія і Німеччина гнобили свої власні народи"...

Серед теперішньої дійсности — це справді гумористична лектура, тим більше, що в дальших уступах цього „рахунку совісти" ніякого признання грішів немає. Бо гріхи проти „ягайлонської ідеї рівноправности" в інтерпретації „Курєрка" і його книги є тільки по стороні тих народів, які ніяк не хочуть всадити голови в ярмо такої рівноправности. Ось і все.

Булиб ми ніколи не писали цих своїх заміток з приводу книги „десятиліття", якби не признання папи, яке саме недавно опублікував „Курєрок". Письмом з 16 вересня ц. р. кардинал Пачеллі сповістив про це п. М. Домбровського, дякуючи в імені папи за дарований примірник „величавого твору" й уділяючи Апостольське Благословення для редактора і його співробітників.

Можнаб не вірити тому, якби не факсіміле того письма, відбите в „Курєрку" з 28. вересня 1931.

І доводиться жаліти, що Ватикан не спромігся збагнути духа цієї книги, відзначуючи документ ненависти, національного егоїзму і нетерпимости, себто приємет ворожих Католицькій Церкві, своїм благословенням.

Російськими чорносотенцями бридився цілий світ, а польських епігонів цієї „чорної сотні" благословить папа, падучи жертвою недокладних інформацій.

(„Діло").

*) „Dziesięciolecie Polski odrodzonej" 1918—1928.

Гріш, що даш на рідні школи,
Не пропащий гріш ніколи.
Вернеться, зросте він згодом
В міліони між народом.
А віддасть його Вкраїні
Молоде те покоління,
Що у рідній вчилось школі
Добувати долі-волі.

ЗДЕМОЛЮВАЛИ РЕДАКЦІЮ „РУЛЬ".

До редакції щоденника російської еміґрації в Берліні „Руль" вдерлися 26. вересня 12 однаково зодягнених людей та здемолювали бюра. Розбили шафи та машини до писання, попетинали телефонічні дроти, порозсипали з бюрок, шуфляд і полиць усі папери. В редакції була лише служниця. Як напасники прийшли, вона втекла. Поліція веде слідство. Подібний напад на цю редакцію був уже тому 3 роки.

А. Кащенко.

З ДНІПРА НА ДУНАЙ

Оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі.

(19)

Перед очима козака встали чарівні степові краєвиди. На північ, де зпід обрію вибігла річка Інгулець, і на південь, куди вона прямувала, було видко її глибоку долину миль на десять в обидва боки. По середині цієї долини, біля Кривого Рога, до неї зійшлися річки: Саксагань, Бокова й Боковенька; а на сході сонця, геть-геть край неба, видко було кряжі, що за ними ховався Базавлук і Запорожська Січ, а на захід сонця прослався рівний степ з ледви помітними лощинами. На всі боки степах, скільки оком рвань, немов живе море, хвилювалася степова трава, паруючи під промінням сонця, а ген далі, край неба, виникало таємне марево, приваблюючи очі великими озерами блискучої води з зеленими по озерах островами та чарівними містами з мурами й баштами, що, як таємні примари, танули від подиху вітру.

Трудно було відвести очі від чарівного краєвиду, і Гнат довго стояв на могилі нерухомо. У цей час, поруч нього, виникла поважна постать Калниболоцького. Він довго, так само, як і Гнат, не зводив очей зі степу, але в поглядi його не грала молода бадьорість, як у Гната, а відбився непереможний сум і розпука. Таким поглядом, яким дивився Калниболоцький на степ, дивиться тільки вдова на труп любого їй чоловіка.

— Краю мій рідний, улюблений!... почав говорити запорожський полковник, немов не помічаючи Гната. — Степи мої розлогі, незабутні! Невже не побачу вас довіку? Щасливий ти, котрий лежиш під сією високою могилою. Ти любив наші рідні степи й твоя душа, що вітає тут над твоєю домовиною, бачить степи, улюблені за життя; нас же, сіромах, лиха доля несе на далеку чужину, в землю бусурменську, щоб там покласти нам свої кістки в нерідну землю!

Полковник замовк, але Гнат не насмілювався навіть поворушитись, щоб не порушити таємних поривань його душі. Минуло кілька хвилин, а козацький ватажок все пильніше придивлявся до далекого обрію, неначе намагався навіки заховати улюблений степовий краєвид у свойому серці.

Нарешті Гнат наважився порушити тишу.

— Батьку полковнику... адже гомонять, що й на Дунаї нам добре буде жити...

Калниболоцький глянув на молодого козака поглядом, повним теплого жалю.

— Ти ще молодий, сину, й жити тобі на світі ще багато. Так, знай, що другої України на світі немає. Воюючи з Поляками, з Волохами, Угорцями й Турками, я багато бачив земель аж до Німецького й Середземного моря. Добре я знаю Цесарщину*), був навіть у Франції, бо за гроші найнімався до Французів воювати їхніх ворогів, а скажу тобі, що такого любого та веселого краю, як наша Україна, ніде я не бачив. Знаю я й Дунай ввесь — добрі по ньому плавні, гарні озера й лимани, але степу біля нього немає. Людей побіля нього рясно, як біля моря піску — піде нам буде там коней випасати, а про таку волю, як отут у нас на Запорожі, там ми забудеми й згадувати. Так то, сину мій, — докінчив Калниболоцький, — на Дунай мандруй, а Україну на серці май!

Полковник повернув коня й хотів їздити з могили, але крутобока могила лякала його коня своєю високістю — він упинався й хропів. Щоб допомогти полковникові, Гнат зіскочив зі свого коня, позазивував обом коням очі й звів їх з могили за уздечки.

Осавул з чатівниками був уже далеко й Гнатові довелося їх доганяти. Гнатів Араб виграв побіг степом, розхиляючи на обидва боки високу траву, що була йому по саму шию: тільки будяки велитні, з їхніми гострими колючками, що мов дерева, випиналися з трави своїми червоними, деблими головами, Гнат обережно обминав, щоб не покалічити тими будяками коня.

У південь, на одному з кряжів безкрайого степу, Петро наглядів косяк тарпанів і йому схотілося, щоб товариство полаусадно тарпаниною.

— Бачиш, Гнате, тарпанів? — вдався він до брата.

— Бачу. Добре булоб піймати хоч одного.

— Вловиш їх, якраз! — посміхнувся Петро. Вони бігають, як вітер. От біжи та збери до мене половину задніх чатівників. Будемо полювати.

Петро почав порядкувати козаків до полювання. Він звелів Гнатові та ще двом козакам віддати своїх коней товаришам і залягти з рушницями разом з ним у траві. Останні козаки розбіглися в ліву й у праву руку й скоро всі зникли з очей. Вони обійшли тарпанів далеко стороною й почали навертати їх на стрільців. Злякані тарпани всім косяком кинулися саме в той бік, де зовсім непомітно, у високій тирсі, лежав Петро з товаришами.

Скоро Гнат почув неначе гудіння вітру.

То наближався косяк диких коней, і скоро земля застогнала від тупотіння кількох сот копит. Ще хвилина, й коні потолочуть стрільців так, що й сліду їх не лишиться...

Коли косяк тарпанів наблизився, Петро підвівсь на одно коліно, щоб можна було бачити коней, і підвів до плеча рушницю. Те саме зробив Гнат і останні товариші.

Козацьке око метке: вибухнули чотири стріли й чотири тарпани, підкинувшись на дибки, з жалісним іржанням упали на траву, бючись у смертельних корчах.

З жахом метнулися останні тарпани від зрадливого місця, де стояли своїх товаришів, і розбившись на два косяки, зникли з очей за горбами.

Гнат наблизився до вбитих коней. Вони вже сконали й лежали нерухомо. На зріст вони були менші від свійських коней, масти вони були мишастої, копита мали величенькі й розрепані, в усьому іншому були, як звичайні коні.

— Чому їх не ловлять та не привчають до господарства? — вдався Гнат до брата.

— Не виживають вони в неволі, — відповів той.

— Тільки ти привяжи його, так він все побе й поторощить копитами навкруги. Себе поневечить і, або одірветься, або знесилений, упаде й не їстиме, аж поки й сконає.

Козацтво зраділо здобичі. Тарпанина була далеко смачніша від конини, Запорожців з Базавлуку не їли мяса й через те всі охочо заходилися поратись біля тарпанів. Не минуло й пів години, як їх обділували, випустили з них кишки, порубали мясо на шматки й навантажили на кількох коней.

Проте з обідом довелося сьогодня чекати вечора, бо за ввесь день Запорожці не здибали й ріски води. Тільки над вечір осавул привернув до Вербової Балки, де від давніх часів знав кілька джерел.

Стомлені згагою, коні здалека почули воду й почали іржати, прибавивши ходу. Вершники спустилися в балку й легко зітхнули в холодку під вербами. Проте поїти коней з джерел було неможливо, бо вода вибивалася зпід землі дуже маленькими цівками.

Здавалося, що коні мусять загинути від згаги, але осавул Рогоза вже не вперше ходив Диким Полем і знав, як загадити справі.

— Лопати сюди давайте! — гукнув він до козаків, що везли вагу. Копайте криниці!

Обережно козаки повикопували на джерелах криниці, й поки підтяглося до балки все військо, води по криницях набігло вже стільки, що можливо було брати її відрами на вариво та напувати з них коней.

(Дальше буде).

*) Цесарщиною на Україні звали Австро-Угорщину.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

Впов. Пане Каштанюк!

Прочитавши Ваш проект, поперти головним предсідателем, п. Мурашком, я вповні годжуся, що до здуки відділів прийде як не тепер, то пізніше, бо до того прийти мусить. А поміч нашим старим членам потрібна і то негайно. Зробити щось муситься на час безробіття.

Нехай Головна Управа висилує якусь часть гроша з фонду запомогового, а навіть можна взяти з фонду народного, і дасть поміч тим, котрі знаходяться в найгіршім положенню.

Тут наведу один факт. Один з членів нашого товариства був у Союзі 26 років, але не робив один рік і платити не мав чим. Розуміється, місцева каса потерпіла. Опісля він зістав суспендований. По суспенді вже 6 місяців, отже член утратив усі права. Очевидно, організациї тому не винна. Але поміч потрібна, і то негайно.

Нехай буде клич Батька Союза: Один за всіх, всі за одного.

Не хочу Вам писати про себе, як 25-літнього члена; не хочу згадувати про свої прожиття в У. Н. Союзі. Нехай згадає про це історія У. Н. Союза. Але коли прийшла криза, то й мене не минула; вже рік не роблю. І двигаю свій чеган і оплачую організацію навіть в найгірших часах мого життя. Жінка мені хорувала цілий рік на ревматизм. Просьби о поміч я не робив. Але для загалу членів ми мусимо щось зробити, бо і я вже постарівся при Українськім Народнім Союзі.

Отже моя гадка така: Щоби кождий місцевий уряд зробив спис членів у своїм відділі, скільки членів не робить, і як довго вони не роблять. Тоді будемо знати, яку поміч дати тим членам. Думаю, що це питання розвяжете Ви самі, члени Екзекутиви.

Павло Стадник,
гол. радний У. Н. Союза.

—o—

Вп. Пане Каштанюк!

Не може дати більшого добродійства наш Батько Союз, понад те, коли приступить до підмоги своїх відділів, а властиво членів У. Н. Союза.

Наш Батько Союз нераз вже показав свою любов до своїх дітей-Союзовців і не одному обтер сльози або вратував з іншого нещастя. Тим більше тепер, коли настало загальне, нечуване безробіття, наш Батько Союз повинен знайти спосіб, щоби чимскоріше приступити до матеріяльної допомоги своїм членам. Тому я вповні годжуся з Вашим проектом і піддержую його.

Ми маємо кілька фондів, з котрих можемо уділяти всякі запомоги, а тимбільше запомогу тим членам, котрі складали до тих фондів свої вкладки тоді, як мали заробіток. Колиж тепер навістило нас страшне безробіття, то треба з тих фондів уділяти всяких можливих запомог, щоби вратувати наші відділи і членів У. Н. Союза, старших і молодших.

Тому Ваша гадка є на часі, щоби меньші відділи в одній місцевости лучилися в один сильний відділ і дати такому відділови добру піддержку; а в тих місцевостях, де істнує один малий відділ, то і тому дати відповідну запомогу.

о. Гр. Пипюк,
секретар Контрольної Комісії У. Н. Союза.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

РАДЯНСЬКА ПШЕНИЧКА В КИТАЮ.

Московсько - комуністичні поспіки з „радістю" заявляють, що Америка сполохалася тим, що радянська пшениця звилася на ринках у Китаю. Не дивуйся, читачу, що ця пшениця „радянська", бо для большевиків є ще пшениця: „контр-революційна", „монарчична", „шовністична", „українсько-націоналістична" й т. п. Словом, „клясова свідомість" у радянщині так поширилася, що нею пересякнуті не лише „радянські безроги", „рядянські віслюки", „радянські" коні, гуси, качки, курки й т. п., але навіть і пшениця. Це такий могутний вплив „Маркосової ідеї", або, як кажуть наші селяни на радянщині, **„Марсової ідеї"**, себто тієї, що прийшла з планети Марса.

Ми булиб приємно „сполоханї", колиб прочитали, що „радянська" пшениця вільно продається в Київі, Харкові, Одесі. Камянці й взагалі на Україні та навіть і в самій Росії. Ми булиб „приємно сполоханї", колиб прочитали в комуністичній пресі, що населення в сталіновій сатрапії вже не тримається на голодовій харчовій пайці й воно не стоїть довгими годинами перед крамницями, щоб дістати кавалок черствого, але у всякому разі не пшеничного, хліба й дрібку соли, коли ще до того має право.

ЧЕРГОВА БЛЬОФОНАДА.

Наступає зима, яка для робітництва буде напевно ще тяжча ніж минула. Всі розмови про зменшення безробіття не виправдуються. Треба нарешті братися урядови, громадським органам, місцевим самоврядуванням і ріжним організаціям за реальну допомогу безробітним. Людей треба ратувати від голоду й зимна.

І ось в осени знову почали кракати ріжні Шваби, Фарелі й т. п., що „бизнес поправляється". Може він і „поправляється", але доля безробітного робітника, й навіть працюючого, навпаки: погіршується. Нема що годувати людей обіцянками й надіями, а треба скоріше давати їм реальну допомогу та скоріше подбати щоб становище робітника дійсно поправилося.

СОЙМ У НАМОРДНИКУ.

З Варшави прийшли відомости, що Пілсудського „паходкі" в соймі наділи наморднік на соймових послів. Вони провели постанови, що кожен посол може говорити не більше одної години, а маршалок сойму може за 15 хвилин промови позбавити слова промовця, коли знайде сам це потрібним.

Отже маємо перший парлямент у світі, де кождому послови наділи наморднік. Досі польський сойм був говорильнею й голосуючою машиною для Пілсудського, а відтепер він обертається в автоматичну голосуючу машину. Ось так шанують у Польщі недоторканість посольську й право промовляти з посольської кафедри". Легко уявити собі, які намордники наложила адміністрація Пілсудського на пресу, літературу та взагалі на „обивателя" його сатрапії.

ТАКОЖ ЗНИЖКА.

Великі молочарські фірми оголосили, що вони скоро знижать у Ню Йорку ціну молока аж... на 1 цент на кварті. А чому вони не знижують його в такій саме висоті, як для фармера упали ціни на молоко, коли порівнати їх з попередніми роками?

На всі сирі продукти ціни впали, а на фармерські продукти й окремо на збіжє впали так низько, як вони вже кілька десятків років тому стояли. Тепер за ту ціну, що колись можна було купити 1 бушель пшениці, можна купити пять, але за хліб робітництво платить зовсім непомітно меньшу ціну ніж платило її, коли збіже було найдорожче.

Отака „справедливість" ріжних спекулянтів, крамарів та синдикатів, що тільки істнують на те, щоб визискувати як продуцента так і споживача. Ось коли пригодилаєсь справжня кооперація продуцента й споживача.

"Це є Дійсно Новітня Сигаретка"

"Я справді дуже вдячна за Локкі Страйк. Це є дійсно новітня сигаретка, бо дає новітню охорону для мого горла. А ваша уліпшена Селлофанова обгортка є теж чудово новітня. Отвирається без принуки — потягну за вушко, а там і мої Локкі."

Loretta Young

Славна і улюблена фільмова зоря вже в перших роках свого дівоцтва — наділена надзвичайною красою — чи не є Лоретта Йонг фаворитою долі? Вона, це справжнє втілення чарів юности. Якщо ви не бачили її в "Рулінг Войс," фільмі Форст Нейшенал, так побачте.

• • • • • •

Локкі вушко. Зберігаючий від Вогкости Селлофан. Забезпечений Завсігди Міцно і Точно Гумідоровий Пакет Унікум. Жюк — І пакет відкритий! Зверніть увагу на нове закарбоване вушко на пакеті. Тягніть вдолину половинку його великим пальцем, потім відірвіть другу половинку. Простo! Скоро! Жюк... і всьо готове. Знаменито! Запакований в селлофан, перестерегаючий від пороху, вогкости і бактерій. Чисто, СВІЖО, красиво і гігієнічно, що може бути більш раціонально, як Локкі Страйк уліпшений гумідоровий пакет — що так легко відкривається! ЖІНКИ — ВУШКО ПАКЕТУ ЛОККІ СТРАЙК — ЗБЕРІГАЄ НІГОТЬ НА ВАШІМ ПАЛЬЦІ.

"It's toasted"

Охорона Вашого Горла — Проти Роздраження — Проти Кашлю

Захороняючий від Вогкости Селлофан Зберігає Аромат "Підсмажування" Завсігди Свіжим

ПУСТІТЬ В РУХ РАДІО. Оркестра Локкі Страйк кожнього вівтірка, четверга і суботи на станції Н. Б. С.

★Чи Свідчення Міс Йонг Платне?

Може інтересно буде вам знати, що Міс Йонг не дістала ані одного цента за подання тут свідчення. Міс Йонг курить сигарети Локкі Страйк вже 4 роки. Сподіваємося, що на реклама буде так корисна для неї і для Форст Нейшенал, де вона працює, як корисними в її признання ЛОККІ для вас і для нас.

ЛОККІ СТРАЙК зроблені з доброго тютюну. Вершки ріжних врожаїв — тютюн Локкі Страйк охороняє ваше горло завдяки свойому виключному процесу "ПІДСМАЖУВАННЯ", включаючого примінення УЛЬТРА ФІОЛЕТОВИХ лучів і витягуючого гострі роздражуючі речовини що природно знаходяться в кожнім тютюновім листку. Ці видобувроздражнюючі речовини не можуть бути знайдені в ваших Локкі Страйк! "В них видобуті і тому їх там нема!" НЕ ДИВНО, ЩО ЛОККІ ТАК ДОБРІ ДЛЯ ВАШОГО ГОРЛА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УПРАВИТЕЛЬ ФАБРИКИ ЛЮБИТЕЛЕМ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

Тішуся дуже, як вичитаю в „Свободі" про якийсь виступ наших артистів на міжнародній сцені. Ще недавно тут в Америці Українці представлялися під тим оглядом дуже бідно. Тепер ми не є вже останні, бо навіть могли заохотити дуже вибагливу публику своїми культурними цінностями. Та тої чужинецької публики треба стягати більше. Я сам, як я якась українська вистава, якої виконавці ручать, що звеличають українське імя, звертаюся нераз в тікетами до управителя фабрики, в якій працюю.

І так, як тепер 14-го листопада має відбутися концерт „Українського Тріо" в Тавн Голл, у Ню Йорку, я зайшов до його канцелярії. Він, як побачив мене, подав руку та каже, усміхнувшись:

„Ну, що там, Джане? Певно знов ви, Українці, маєте якийсь концерт? Українців я мало знаю, хіба тих, що в тій фабриці працюють. Вони є дуже працьовиті і совісні робітники, за що я їх шаную. Зпочатку я мав до вас недовіря, таке, як і до Поляків, Італійців, Греків і Росіян. Але як ви мене завели на концерт українського хору під орудою того геніяльного дірігента О. Кошиця, то я зрозумів, що нарід з такою віснею заслугує на довіря і любов. Коли я ішов на концерт скрипака Придаткевича, то я теж думав собі, що не видержу слухати 2 годині самої скрипки. Показалося, що я був би слухав ще десять годин. То було щось надзвичайного. Це є великий чоловік. Я певний, що ним нюйорські Українці, серед яких він живе, дуже дорожать".

Тепер він взяв від мене 12 тікетів по 2 доляри, бо він приїде не тільки зі своєю родиною, але і зі своїми приятелями. Для них це, також велике і рідке свято мати нагоду почути добру українську музику в доброму виконанню.

Тих 12 тікетів не є таке велике число, але справа малася би інакше, якби кождий з нас, що має якісь зносини з чужинцями й Американцями, памятав, що як їх, приведе на концерт то зробить прислугу українській справі і пропаганді української Ідеї при помочі рідної музики.

Бо нема сумніву, що „Українське Тріо" здобуде собі нову славу і нове признання в американських часописах.

Іван Варешук,
Ню Йорк, Н. Й.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

PASSAIC, N. J.

A Membership Drive.

The St. Nicholas Ukrainian Club of 212 President Street, Passaic, N. J., has been directing during the month of September a membership drive which will continue on until the end of October. At the last business meeting held on October 8th, the following applicants were accepted: Peter Kemka, Katherine Molodovich, Sete Kucha, Sophie Kozlowsky, all of Clifton; Ann Kopinsky, Athenia and Morris Lelet, Passaic.

The St. Nicholas Ukrainian Club is composed of young men and women between the ages of 16 to 25 years who are very active in social, recreational and educational affairs of the city. They have just successfully presented two comedies on September 26th. A Hallowe'en party on Oct. 31st and a dance on November 21st is just a part of the years program.

The roster of names consists of members from the cities of Paterson, Passaic, Clifton, Athenia, Garfield, New York, and Newark. Their membership totals 50. All aplicants must be of Christian faith and should get in touch with Mr. Alexander Kitlen of 104 Center Street, Clifton, N. J., chairman of Membership Committee.

Marian Adams, Sec'y.

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ НАДІЙШЛИ З КРАЮ.

З МОЇХ СПОМИНІВ, Микола Галан. І-ша частина 80-ті роки до світової війни; II. частина: Світова війна — розвал царату — українська революція; III. частина: Третий військовий зїзд — делегація на Кубань — большевицька навала — приїзд Німців — дипльоматична місія в Румунії; IV. частина: Дипльоматична місія в Румунії. (Брошурована) $2.00

ПЕРШІ СТЕЖІ, повість Ол. Бабій. Брошурована 75 ц., оправлена 1.00

СПОМИНИ З СЕРБСЬКОГО ФРОНТУ, дивні пригоди австрійського жовнїра, Георг Д. Ціна 35

ГРЯДУЧИЙ ДЖИНГІС-ХАН, оповідання, Михайло Коцюбинський. Ціна 40

В МЛАКАХ, повість, М. Дерлиця. Ціна 40

ВОРОХОБИНЯ й інші оповідання. Вол. Леонтович. Ціна 45

ПЕРЕД БУРЕЮ, історичний роман з часів Хмельниччини. Переклав Микола Залізняк. В двох томах. Брошурована $2.50, оправлена 3.50

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ:

НЕТРУСІВ СОН, оповідання. Модест Левицький. Ціна ..... 15 ц.

ДІД ЯКІВ, оповідання для молоді. Федір Дудко. Ціна ..... 15 ц.

ІЛХО З ВОГНЕМ, три оповідання Діда Модеста віршом. Ціна ..... 10 ц.

ПРИГОДИ КАЧУРИКА, шкільне оповідання. Б. Гери. Ціна ..... 15 ц.

МАТИ-СТРАДАНИЦЯ, образець з побуту українських виселенців в таборі у Гвінеї. Марійка Підгірянка. Ціна ..... 20 ц.

РОБІНЗОН КРУЗО, популярне ілюстроване оповідання. Переклад зладила Г. М. Ціна ..... 50 ц.

ОДАРКА, повістка. Андрій Чайківський. Ціна ..... 35 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

ENTERTAINED "VETS."

The Ukrainian Choir of the Ukrainian Holy Ghost Church in West Coatesville recently entertained at the United States Veterans' hospital here with a fine program of selections. More than twenty numbers were on the varied program which made quite a bit with the patients. Rev. Dmytric was the leader of the choir.

(Coates Ville Record, (Oct. 20, 1931).

—o—

UKRAINIAN SOCIAL CLUB AT 2ND ANNUAL BANQUET.

CARTERET, Oct. 19. — A pleasing program, interesting talks and a dance were the features of the second annual banquet held in the German Lutheran hall last night.

Edward J. Walsh made an excellent toastmster. The speakers were Councilman Edward J. Dolan, Recorder Nathaniel A. Jacoby, Health Commissioner Joseph Ginda, Councilman Charles A. Conrad, Councilman Joseph Young, Councilman William D'Zurilla, the Rt. Rev. Joseph Zuk, bishop-elect of the Ukrainian diocese, pastor of St. Demetrius church, Rev. Father Michael Lysiak, of Perth Amboy; Assemblyman Elmer E. Brown, Walter Wadiak, president of the club, John E. Donahue.

There were large delegations from clubs in New York, Jersey City and Perth Amboy and the presidents of each brought greetings from their clubs.

Mayor Joseph A. Hermann lauded the spirit of the goodwill of the club, the friendliness that indicates the purpose of their work and the demonstration of good team-work.

"It is my earnest hope," said the mayor, "that you will continue in your present happy way. Such a club is an asset to the borough. Your club makes for happiness and alleviates the burdens of toil and the sorrows of life."

The entertainment numbers included several selections by the club's fine quartet, comprising Stephen and Peter Mortsea, John Duluski and John Sofka; dances by Julia and Anna Bubnick in a number of costumes, Mary Markowitz, Joseph Wadiak, Nadine Koza and Michael Osyf.

In charge of this fine affair were John Duluski, Joseph Pukas, Walter Wadiak, Stephen Mortsea, Catherine Malancheck, Anna Proskura and Joseph Hamadyk.

(Perth Amboy Evening News, October 19, 1931).

З КРАЄВОЇ ХРОНІКИ.

Лава присяжних у Стрию знову видала присуд, яким ствердила вину Василя Сендоги, з Лисович, біля Стрия, в убиствi жінки. На основі цього присуду трибунал засудив його знову на смерть, хоча перший присуд уневажнив Найвищий Суд у Варшаві. — В Дрогобичі арештувала поліція жінку податкового комісаря, Ольгу Татух, з невідомої причини. — Під замітом постачання набоїв для бандитів арештували в Бориславі громадського поліцая, Станислава Жукника. — Біля Станиславова 27-літня Ірина Крайдлер, зредукована урядничка, віддала одержану відправу матері, а сама покінчила самогубством. — В Сморжі, Тухольці й Славську, сільського повіту, відбувається комунікація на санках, бо в цілому повіті впав сніг і знищив осінні плоди, які були на полі. Коли сніг не зникне, мешканцям сільського повіту загрожує голод.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ ЗЇЗД У ЧЕРНІВЦЯХ.

Під девізою „Від слова до діл!" проходив Жіночий Зїзд, скликаний „Жіночою Громадою" в Чернівцях.

Зїзд відкрила короткою промовою п. Гузарева, витаючи нашу улюблену письменницю, Ольгу Кобилянську, гостей з Галичини: сенаторку Кисілевську й п. Іванну Блажкевич та представників преси. Опісля до почесної президії зїзду запропонувала отсі пані: Ольгу Кобилянську, О. Кисілевську, Ів. Блажкевич, Генр. Ясеницьку, Маєрову і В. Лукашевич.

Іменем „Самостійної Думки Української Матери" витала зїзд п-ні Сидонія Никирович, а іменем „Жіночого Союза" з Галичини й „Жіночої Долі" п-ні Кисілевська.

Глибоко обдуманий реферат виголосила п-і Гузарева. Бесідниця вказала на безодонну прорву, що звуть себе Українцями, ставши до праці над економічним двигненням села. З огляду на кризу не сміємо складати руки. Треба взятися до зорганізованої суспільної праці. Ця праця не сміє обмежуватися зборами, засіданнями й вечерницями. Головну ролю в цій праці повинна відгравати жінка, бо ніхто не розуміє краще природних змагань людства, як саме жінка. Кожний мусить розуміти своє становище в житті, кожний мусить знати свій обовязок. Референтка перестерігала перед голосними, формальним патріотизмом. Не той український патріот, що носить народний стрій. Народний стрій буде аж тоді національним, коли буде тканий і вироблений Українцем. Свій реферат скінчила п. Гузарева зазивом до організації жіноцтва в своїх товариствах. Маєте своє товариство, користайте з нього!

П-і Сидонія Гнідий відчитала реферат на тему ширення національної ідеї-релігії на селі.

Сен. Кисілевська вказала буковинському жіноцтву практичний шлях, яким уже йде зорганізоване жіноцтво в Галичині. „Від організації жіноцтва в місті, від гуманітарної праці, викладів перейшли ми до праці над жіноцтвом на селі. Ми аж у війни пізнали, що значить жінка в родині. Колиб наше сільське жіноцтво було інакше підготоване, то може й визвольна війна випала би була інакше. З землі мусимо тягнути соки, як не дочекаємо стати народом відмитим. Тому валім мури, що стали між інтелігенцією, селянством і міщанством. Що нам робити? Мусимо почати боротьбу з темнотою, з неписменністю. Книжка й газета мусять дійти й до рук селянки. Українські мами мусять виховувати своїх дітей на дійсних Українців, які малиб любов і гордість до свого народу. Темнота під оглядом національним найбільша саме в найнижчих кругах. Мусимо почати боротьбу з нуждою на селі й піднести наш нарід матеріяльно. Треба зробити його паном на тім куснику землі, який він має. Мусимо дбати також і про фізичне виховання селян. На це є лікарки. Треба вести боротьбу проти алькоголю й тютюну не тільки тому, що вони шкідливі, але й тому, що шкода наших грошей. Інтелігенція міщоцтво мусить перестати бути байдужим. Воно мусить зблизитися до селянки, як сестра до сестри. Це одинокий ратунок, щоб не піти на дно, бо саме це дно має нас вигодувати. Єднаймося в одну силу, в один гурт".

П. Іван Райляк звернув увагу на факт, що українське жіноцтво нетиняючо передбачило війну вже в 1913 році й завзивало жіноцтво приготовитися до неї.

П-і Іванна Блажкевич говорила, що не час нам тепер на плач і сльози. „Кожний нарід має таке положення, на яке заслугує. Не завинив ніхто, що ми впали. Завинили промахи, як завинили, що наше жіноцтво не було підготовлене до великої хвилі. Щастя всіх нас звязане з добром рідної країни. Нема лиха, щоб на добре не вийшло. Та перша справа — хліб і страва. Подбайте, щоб наше село мало хліб і щоб забралася нужда. А з нужди вирве нас кооперація. Кооперація є донька нужди. Данія завдячує виключно кооперативній роботі своє теперішне становище. Ірляндці клали основи під кооперативну роботу, а зі зростом економічного життя — зростала і їх політична сила". Бесідниця вказує на поступ кооперації в Галичині. „300,000 членів-кооператорів мають галицькі кооперативи. Маслоюз має вже монополь на масло в Польщі. Сирівці ми вже переробляємо самі. Село в нас вже з олівцем у руці. У нас лунає клич дрібної економної ощадности. Цих ощадностей назбиралося вже на міліони. Кооперація має також виховне значіння. Беріть собі приклад з нас, запрягайте жінок до кооперації. Бо жінка є й душею".

По 10-хвилинній перерві говорили ще д-р Когут, п-і Пилат, ще раз п-і Блажкевич і інші. Після того рішено оснувати на зиму кооперативні курси. До переведення цієї справи вибрано комітет, до якого війшли: д-р Когут, Степан Тимчук та Ілля Райляк, а з жінок: п-і Левицька, п. Гарасимович і ц. Р. Радзієвська. На цьому зїзд закінчено.

ЦІНА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ ДЛЯ ПРОГУЛЬКОВЦІВ

ЗНИЖЕНА

ЗЕМЛЯКИ! ХТО З ВАС МАЄ НАМІР:

1. Виїхати до краю й вернути без перешкоди;
2. Виїхати на першу корабля, котрий пливтиме до Америки;
3. Вислати гроші в ДОЛЯРАХ до краю;
4. Полагодити яку небудь старо-краєву справу, то є: продати, купити ґрунт, відобрати дома, зробити контракт, скрипт, повновласть, і т.п.;
5. Купити, продати або заміняти дім за більше, або менше, або рівнотинно.

то прошу з повним довірям відноситися особисто або листовно до знаної вище 20 літ фірми: 79

T. J. HRYCEY & CO.

329 S. 4-th STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD 28-93.

ВЖЕ Є ТУТ! ВЖЕ Є ТУТ!

УКРАЇНСЬКІ ЦУКОРКИ ЗІ ЛЬВОВА

Повища фотографія представляє отворену пачку Українських Цукорків, котрі дістанеш від Сурми за 50 цнт., а 12 за $5.00. Хто хотів би продавати, просимо писати по інформації. 276

SURMA, 103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

	цнт
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьма малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Коротка Історія Біблійна старого і нового завіта, уложив о. д-р Я. Левицький	75
Шкільний Співанник, Ф. Колесса	75
Засвистали Козаченьки, народний співанник з нотами і малюнками	65

Повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Список маємо тільки по кілька примірників.

"SVOBODA"

81-83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

НІДГІРЯНЕ, Мелодрама на 3 дії (9 осіб)	25 ц
ЗГІДЛИВА НОДРУЖКА, комедія на одну дію, (4 особи)	15 ц
ЛЮДСЬКІ ЯЗИКИ, комедія на одну дію, (7 осіб)	20 ц
МАЛЮЩИМИ, трагікомедія на 3 дії, з канадійського життя (8 осіб)	30 ц
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, (7 осіб)	35 ц
ГРАФ фон ГАБЕНИКС, комедія на 2 дії, (9 осіб)	20 ц
ГАРНА ГРИЗИНЯ, трагіфарс на 2 дії, (4 особи)	20 ц
ВУЙКО-З АМЕРИКИ, комедія на 1. діяв. (5 осіб)	25 ц
ЗАЗДРІСНЬ, комедія на 2 дії, П. Франка (5 осіб)	20 ц
РАДНИК ЗАРУЧИВСЯ, комедія в 5-тьох актах, В. Будзиновського (15 осіб)	25 ц
РАБИ, комедія на 4 дії, О. Турянського (20 осіб)	40 ц

Належитість разом з замовленням слати на адресу

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА
ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Наближається 6-тий випуск слухачів Української Академії в Подебрадах (Чехословаччина). Серед студентів, яким залишилося ще 7 місяців до закінчення студій в Академії, є 19 осіб таких, що не зможуть нормально довчитися без допомоги Благодійно-Допомогового Комітету при У. Г. А. Кожан Благодійно-Допомоговий Комітет їм не допоможе, то це або позначиться на їх здоровлі та успішности праці, яко студентів Академії, або в примусить більшість з них цілком покинути Академію та лишитися недоуками.

Благодійно - Допомоговий Комітет шукає виходу з цього положення. Він шукає засобів, щоб уможливити цим нематеним студентам закінчити студії в Академії, щоб стати найкориснішими для своєї батьківщини.

Всі професори та службовці Академії, як відомо, з року в рік, регулярно щомісячно платять досить значні для їх бюджету вкладки до скарбниці Благодійно-Допомогового Комітету на допомогу нематеним студентам. Але, на жаль, цих засобів не вистарчає. І тому Благодійно-Допомоговий Комітет звертається з цим зазивом до українських громадян, які мають більший чи менший заробіток, а також до українських установ та організацій, допомогти йому виконати його завдання й надіслати свої посильні пожертви.

Зокрема Благодійно-Допомоговий Комітет звертається з цим проханням до колишніх слухачів Академії, що вже стали на власні ноги. Управа Благодійно-Допомогового Комітету хотіла би вірити, що й ці останні, як і все наше свідоме громадянство, відчувають необхідність допомоги Благодійно-Допомоговому Комітетови, тобто, взяти участь у матеріяльній підтримці великої національної справи, якій служить Академія.

Пожертви надсилати через Обєднання, або на адресу:

Komitet Pomoci Posluchacum,
Podebrady-Lazne, C. S. R.,
Ukrajinska, Hospodarska,
Akademie,

В. Іваник, в. р., голова, доцент, М. Плющ, в. р., секретар, студ., М. Тузік, в. р., скарбник, студ.

ПОСОЛКА МАЛЕНА РУДНИЦЬКА ПРО НАКЛЕПИ „ІЛ. КУРЕРА ЦОДЗЕННОГО".

(Лист до Редакції „Ліла").

Женева, 15. вересня 1931.

Високоповажаний Пане Редактор!

Не відмовте помістити на сторінках Вашого часопису осьяке пояснення: Від довшого часу присвячує краківський „Ілюстрований Курер Цодзенни" мої особі та моїй громадській діяльности своєрідну „увагу". Я не вважала досі потрібним реаґувати на лайки і наклепи цеї газети, з огляду на її вдоме становище до лійости українського життя. Тому не спростовувала я також „інформацій", поданих женевським кореспондентом цього часопису про мою діяльність у Женеві та зокрема про мою промову на Конгресі Національностей, в якій по твердженням цеї газети (ч. 248 з 8. вересня ц. р.), я „сміла обкинути Польщу, її уряд і владу безлаю наклепів і брехонь". Повний текст моєї промови є в стенографічному протоколі конгресу і з нього можна переконатися, що я не говорила ніяких „наклепів і брехонь", а навела лише факти про умовини життя укр. населення в Польщі та про події з минулого року, коли на порядку нарад конгресу знайшлася справа звітів з положення поодиноких національних груп.

Сьогодні попалося в мої руки число „Ілюстрованого Курера" з дня 14. вересня ц. р., з якого я довідуюся про мої здогадні енуніяції в справі „ревеляційних" листів, опублікованих „Курером". З огляду на те, що ці „ревеляції" знайшли деякий відгомін на сторінках закордонної преси та що вони є одним з засобів поборювання української справи на женевському ґрунті, вважаю своїм обовязком ствердити рішучо, що ніколи в ніякій, ні прилюдній ні приватній розмові я не сказала, немовби я „не стилась би існування співпраці між німецькою владою й Українцями" та що „Україні мусять шукати зовнішніх союзників". Ціла ця вістка є злобною видумкою.

Прийміть вислови правдивої до Вас пошани

Мілена Рудницька.

НА КОНЦЕРТІ АБО ВЕЧУ

ссчете виступити з патріотичною мовою, купіть собі

ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ

о. М. КІНАЦІЯ

Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

DR. M. SMITH

перенс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY при 16th Street (ч. 315 East) напроти нового шпиталя „Мона 1st Ave. і Stuyvesant Park". Telephone: Stuyvesant 5760.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЖІНКИ! При звичайних, неправильних і болісних періодах уживайте мого ліку Леско — Ціна $3.00. Пишіть у своїй рідній мові. 228

Mrs. GRETA J. LESKOVAR,
507 E. 73rd Street, New York, N. Y.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається вергладанням обстракта; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві; пашпортові і прочі справи.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

Д-Р Н. Я. МИХАЛЕНКО

УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ

1718 WEST GIRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.

Урядові години: від 9 до 12 рано; 1 до 5 попол. і 7 до 9 вечер.

Telephone: Stevenson 9620.

Phone: Main 5720.

О. Е. MALISKY,

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

512 Society for Savings Building
CLEVELAND, OHIO

Вечерами: 2732 West 14th Street
Phone: Prospect 7597

ДОКТОР МЕДИЦИНИ

S. A. CHERNOFF,

дічить острі і хронічні недуги мущин і женщин. Шкіряні і венеричні. Години: 10—1; 4—8. Неділя 10—1.

223 Second Ave., cor 14th St.
Room 15, New York City.
Tel. Tompkins Square 6-[illegible]

Dr. SIMON BLOOM,

Спеціяліст від уший, носа і горла.

1820 SHERIDAN AVE., NEW YORK

Годині офісові 9—11 рано.

Телефон гора міста: Allegheny 5-5823

83 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.

Години офісові: 1-2 попол., 5-7 веч.

Телефон долина міста: Orchard 4-2546

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД ВУГЛЯ.

Доставляю вугль по цінах Клівленді і в околицях по дуже низьких цінах. 218

SQUARE COAL CO.

8229 Broadway Ave., Cleveland, Ohio.

Tel. Diamond 0885

Tel. вечерами: Michigan 6027.

Нашо Чайка, властитель.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП МУЖЕСЬКИХ УБРАНЬ

Маю на складі готові убрання (Ready Made), як рівнож роблю на замовлення.

А. ПАСІЧНИК

107 ST. MARK'S PL. (8th St.)
NEW YORK, N. Y.

666

ПЛИН або ПАСТИЛЬКИ

усувають біль голови і невральгію в 30 мінутах, здержують простуду в одних днях, малярію в 3-ох днях.

666 МАСТЬ на простуду у дітей.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄЬСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОКЛІН, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮЙОРКУ І НА ОКОЛИЦЯХ.

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без рікниці як далеко поза місцевостю, кличте нас:

Офіс: 485 AVON AVENUE.

Phone: Terrace 2-8882 або Waverly 2-1630, NEWARK, N. J.

ТАРЗАНІВ СИН.

Чорний дикун всіляв чоботи на середину ріки. Він був перелякуваний стріляниною й не знав, що робити далі. Бейнес почав підводитися в човні. Чорний пособив йому й посадив його. Та тут гримнула стріла з берега ріки й чорний почув біль у всьому тілі. Грянув другий стріл і він, похитнувшися, впав у воду, тримаючи в руках весло. Ще одна куля просвистіла недалеко від голови Бейнеса.

— р —

Бейнес знову схопив свій револьвер. Течія несла човен вниз ріки. Наші лежачи в ньм, Бейнес почав відстрілюватися від Мальбіна, що, лежачи на березі, стріляв у нього. Швед був тяжко поранений, а тому не міг твердо тримати рушниці. Це врятувало Бейнеса від смерти. Та й Бейнес не міг твердо тримати в руках револьвера, а тому не влучив Мальбіна, хоч як старався пошити його. Нарешті сили покинули обох.

— о —

Ще кілька разів стріляли обидва. Бейнес повалився на дно човна. Але він не був убитий, лише виснажений від утрати крови й великого напруження нервів. Течія понесла човен далі вдовж берегів ріки. Скоро човен заховався за закрутом ріки. Мальбін уже не бачив човна та він і не мав сили далі стріляти. Бейнес упав у забуття й стратив притомність. Так він лежав кілька годин, пливучи по течії.

— о —

Згуки стрілів долетіли далеко в глибину джунглів. Їх почув один білий верховець, що зі своїми слугами продирався через джунглі. Високий, огрядний і сильний мущина, він у джунглях могось шукав. По обличчу його було видно, що він був дуже зажурений. Це був господар фарми, де Мерієм знайшла собі притулок. Він вертався до дому й коли дізнався, що Мерієм зникла, подався в джунглі.

— о —